

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

COP27

Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27) 6 – 18 Kasım tarihleri arasında yaklaşık 190 taraf ve gözlemci ülkeden 45 bin kişinin katılımıyla Mısır'ın Sharm El-Sheikh kentinde gerçekleştirildi.

Konferansın ilk haftasında iki gün boyunca düzenlenen Dünya Liderleri Zirvesi kapsamında altı adet yuvarlak masa toplantısı düzenlendi.

- Adil geçiş,
- inovatif finans,
- Yeşil hidrojen,
- Gıda güvenliği,
- Su güvenliği" ve
- Kırılgan topluluklarda iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik

Konu başlıklarında oluşturulan yuvarlak masalarda **iklim değişikliği ile mücadele sürecinin bütüncül olarak değerlendirilmesinin önemi vurgulandı**; geniş ölçekte iklim eylemini etkin bir şekilde gerçekleştirmek için **gerekli finansman, kaynak ve araçları sağlamanın yolları ele alındı**.

Taahhütlerin uygulamaya geçişinin öneminin vurgulandığı COP27'de Liderler Zirvesi'nin ardından aşağıdaki başlıklarda tematik oturumlar düzenlendi.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

- Finans,
- Bilim,
- Gençlik ve gelecek nesiller,
- Karbonsuzlaşma,
- Adaptasyon,
- Tarım,
- Toplumsal cinsiyet,
- Su,
- Sivil toplum,
- Enerji,
- Biyoçeşitlilik ve çözümler

COP28 önümüzdeki sene Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) gerçekleştirilecek.

Bazı Tanımlar:

COP (Conference of Parties): BM'lerin 1994 yılından bu yana iklim krizi ve küresel ısınma ile mücadeleye yönelik düzenlediği konferanslardır.

Paris Anlaşması: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında, iklim değişikliğinin azaltılması, adaptasyonu ve finansmanı hakkında 2015 yılında imzalanan, 2016 yılında yürürlüğe giren Anlaşmadır. Ekim 2021 itibarıyla, Türkiye dahil olmak üzere BMİDÇS'nin 194 üyesi anlaşmaya taraftır

COP 27 nedir:

Birleşmiş Milletler (BM) **İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27) 6 – 18 Kasım tarihleri arasında yaklaşık 190 taraf ve gözlemci ülkeden 45 bin kişinin katılımıyla Mısır'ın Sharm El-Sheikh kentinde gerçekleştirildi.**

COP27, “Uygulama için birlikte” başlığı ile bir **“Afrika COP’ u”** olarak değerlendiriliyor. Bunun nedeni ise Afrika ülkelerinin iklim değişikliğinin en şiddetli etkilerine maruz kalıyor olması olarak ifade edilebilir.

COP 27’ de öncelik; gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere yeşil enerjiye geçişlerine yardımcı olmak için daha fazla ödeme yapmasını sağlamak olduğu belirtiliyor.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

COP27'nin Önemi

Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), küresel emisyonların 2020 ile 2025 yılları arasında düşmesi gerektiğini, gerçekte ise emisyonların yükselmeye devam ettiğini ortaya koyuyor. Küresel ısınmayı 1,5 derece ile sınırlandırma şansına sahip olmak için, küresel emisyonların 2030 yılına kadar yarıya inmesi, 2050 yılına kadar ise net sıfıra ulaşması gerekiyor.

IPCC'nin "İklim Değişikliği 2022: Etkiler, Uyum ve Kırılganlık Raporu", dünya nüfusunun yaklaşık yarısının iklim değişikliğinin etkilerine karşı "oldukça savunmasız" olduğunu gösteriyor. Rapor, iklim krizinin etkilerine karşı en riskli bölgelerde yaşayanların hayatlarını kaybetme riskinin ise, diğer bölgelere oranla 15 kat daha fazla olduğuna dikkat çekiyor. İklim değişikliğine karşı savunmasızlık, iklim değişikliğine en az katkıda bulunanların en çok etkilenenler olduğunu da ortaya koyuyor.

COP27 Hedefleri Nelerdir?

- Azaltma (Mitigation)
- Uyum (Adaptation)
- Finansman (Finance)
- Kayıp ve Hasar (Loss and Damage)

COP27 Hedefleri

Açıklama

Azaltma (Mitigation)

COP26, Paris Anlaşması'nın iklim değişikliğini hafifletme, diğer bir deyişle sera gazı emisyonlarını önleme ve azaltma konusundaki hareketi artırma işlevinin ilk testiydi. Ama beklenen başarı sağlanamadı. 120'den fazla ülke, COP26'dan önce yeni veya güncellenmiş ulusal katkı planlarını (NDC) sunmasına rağmen, bu hedefler, yüzyılın sonuna kadar tahmini 2,4 derecelik bir ısınma anlamına geliyordu. Yani, küresel ısınmanın 2 derecenin altında tutulması ve mümkün olduğunca 1,5 derece ile sınırlandırılmasını sağlamıyordu. Dolayısıyla COP27, önceki COP'lerden daha fazla öneme sahip. COP26'nın resmi sonucu olan Glasgow İklim Paketi, taraflardan 2022'nin sonuna kadar Paris hedefine uyum sağlamak için NDC'lerindeki 2030 hedeflerini güçlendirmelerini talep etti.

Uyum (Adaptation)

COP27, iklim açısından son derece hassas bir kıtada ve hassas bir ülkede gerçekleşiyor. Adaptasyon (*mevcut ve gelecekteki iklim değişikliği etkilerine uyum sağlamak*) uzun süredir "azaltmaya" oranla, daha az finansman alıyor. COP26'da, bu durumu değiştirmek için gelişmiş ülkelere en az iki kat uyum finansmanı sağlamaları ve ayrıca küresel uyum hedefi (GGA) konusunda iki yıllık bir çalışma programını başlatmaları çağrısında bulunmuştu. GGA, ülkelerin sürdürülebilir kalkınma yoluyla iklim değişikliğine karşı direnci artırmalarına ve kırılganlıklarını azaltmalarına yardımcı olmayı amaçlıyor. Korunmasız ülkeler uzun süredir iklim etkilerine uyum sağlamak için destek çağrısında bulunuyor.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

Finansman (Finance)	COP26'nın başarısız olduğu temel konu, gelişmekte olan ülkelerin hem uyum hem de azaltma çabalarında kendilerine yardımcı olacak düzenli finansman vaatlerini gelişmiş ülkelerin yerine getirememesi idi. Barbados Başbakanı Mia Amor Mottley, COP27'de, gelişmiş ülkelerin 2020'den 2025'e kadar her yıl sunması beklenen, ancak şimdiye kadar yerine getirilmeyen 100 milyar dolarlık yıllık iklim finansmanı gibi vaatlerin yerine getirilmesi için bir baskı yaratılması gerektiğini söylüyor.
Kayıp ve Hasar (Loss and Damage)	Kayıp ve hasar, iklim değişikliğinin azaltma veya uyum yoluyla önlenemeyen yıkıcı etkilerini ifade ediyor. İklim değişikliğine en az katkıda bulunan gelişmekte olan ülkeler, mevcut ve tarihi faaliyetleri iklim krizine büyük ölçüde katkıda bulunan gelişmiş ülkelere kayıp ve hasarın maliyetine yönelik finansal destek arıyor.

COP27'nin ana odağı aşağıda belirtilen konular oldu.

- Paris Anlaşması'nın icra süreci kapsamında iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik taahhütlerin uygulamaya geçişinin hızlandırılması, Ülkelerin, yasama, politika ve programlarla, sektörlerle anlaşmayı kendi ülkelerinde nasıl yürürlüğe koyacakları,
- Ülkeler COP27 müzakereleri aracılığıyla **iklim değişikliğine neden olan emisyonların nasıl azaltılacağına** ve **ölümcül sıcak hava dalgaları, orman yangınları, yükselen denizler ve kuraklık gibi** mevcut iklim etkileriyle nasıl başa çıkılacağı,
- Gelişmekte olan ülkelerin iklim değişikliği nedeniyle maruz kaldıkları **kayıp ve zararların tazmin Edilmesi için bir fon oluşturulması,**
- Düşük emisyonlu ve yenilenebilir enerji, adil enerji geçişi, iklim finansmanı, teknoloji transferi, kapasite geliştirme,** işbirliğine dayalı eylemlerin artırılması ve küresel sera gazı emisyonlarında "acil" ve "sürekli" azaltım ihtiyacı

COP 27 ve Türkiye

COP 27'de

	Ne Yapıldı	Ne Yapılmadı
İklim Finansı	2030' a kadar yenilenebilir enerjiye 4-5 trilyon dolarlık bir yatırım yapılması gerektiğinin altı çizildi. - Finans kuruluşlarının uygulamalarını iklim aciliyetlerine yönelik yapılandırmaları gerektiği belirtildi. - Finansal akışların küresel sıcaklık hedefleri ile uyumlu olması gerektiği vurgulandı. - Paris anlaşması madde 2.1'i (finans akışları) ve madde 9'u (iklim finansı) anlamak için bir diyalog başlatıldı.	Gelişmiş ülkelerden beklenen 100 milyar dolar /yıl yeşil iklim fonu hedefinin nasıl sağlanabileceğine dair bir çözüm sunulmadı.
Gençler	- İklim krizinden en çok etkilenecek olanların genç kuşaklar olduğunun altı çizildi. - Kapanış gününde gelecekteki iklim müzakerelerinde gençlerin de görevlendirilmesi konusunda uyan yapıldı.	Konuyla ilgili herhangi bir karar açıklanmadı.
Azaltım	- Sera gazlarının acil azaltım ihtiyacının altı bir kez daha çizildi. - Ülkelerden iklim hedeflerini güçlendirmeleri «rica» edildi. - Enerji sistemleri dönüşümünün aciliyetinin altı çizildi. Net-Sıfır Kılavuz Raporu yayımladı.	- Azaltımı sağlayacak, yaptırımı olan bir karar alınmadı. - Ülkelerin konuyla ilgili ciddiyet dereceleri anlaşılmadı.
Fosil Yakıtlar	«kömürün kademeli azaltılması» ifadesi tekrar edildi. - Tüm fosil yakıtlar için böyle bir çağrı yapılması gerektiği dile getirildi. «Düşük emisyonlu enerji (doğal gaz) kullanımına yeşil ışık yakıldı.	- Fosil yakıtlardan uzaklaşma ile ilgili herhangi bir karar alınmadı. - Kömürden çıkış çbaları Ülkeler tarafından yeterince dile getirilmedi. - Petrol ve gaz kullanımının azaltımı gündeme taşınmadı.
Kayıp ve Hasar Fonu	Kayıp ve hasar fonunun oluşturulması ve işletilmesi karan alındı.	"" Fona kimin ödeme yapacağı, belirlenmedi. - Hangi Ülkelerin faydalanacağı belirlenmedi
Teknoloji ve acil uyarı sistemleri	- BM iklim krizine karşı «dönüştürücü» teknolojilere geçişi hızlandıracaklarını açıkladı. - BM Genel Sekreteri 3,1 milyar doların önümüzdeki beş yıl içinde erken uyarı sistemleri için harcanacağını ve gezegendeki herkesin bu sistemden faydalanacağını duyurdu.	Gelişmekte olan Ülkelere teknoloji transferinin nasıl yapılacağı karara bağlanmadı
Hasarlı Ekosistemler	UNEP Küresel Turbalıkların değerlendirilmesi raporunu açıkladı. - Bu alanların biyoçeşitlilik ve karbon yutumu açısından önemi ve her yıl 500 000 hektar turbalık alanın kaybedildiği vurgulandı.	Bu alanların korunmasıyla ilgili herhangi bir karar açıklanmadı.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

Adaptasyon Fonu	Bazı Ülkeler, bölgesel Hükümetler ve kalkınma ajansları adaptasyon fonuna 230 milyon dolar katkı, sözü verdiler.	Konuyla ilgili kararlar kesinleşmedi. Önümüzdeki yıl COP28'de Birleşik Arap Emirlikleri'nde bu konuyla ilgili tartışmaların sürmesi bekleniyor
Doğa	- İlk defa bir COP kararında gıda, nehirler, doğa-bazlı çözümler, geri dönülemez noktalar ve sağlıklı bir çevrenin bir hak olduğu vurgulandı. - Adaptasyon planlarına suyun entegre edilmesi gerektiği belirtildi.	- Herkes için sürdürülebilir ve besleyici gıdanın nasıl sağlanabileceği konusuna değinilmedi. - Gıda güvenliği ve tarım için sistem çözümü sunulmadı.
Metan Emisyonları	UNEP metan emisyonlarının tespiti için uydu bazlı bir sistem kurulduğunu açıkladı. - Dünyadaki petrol ve gaz istasyonlarından rutin metan kaçaklarının ilgilileri uyarılacak.	Ülkeler metan emisyonlarının azaltımına ilişkin herhangi bir eylem planı açıklamadılar.

COP27 çıktıları:

Kayıp ve Zarar Fonu	Gelişmiş ülkeler, iklim kaynaklı fırtınalar, seller, kuraklıklar ve orman yangınlarından “kayıp ve zarar” gören gelişmekte olan ülkelere finansman sağlamak için bir fon kurmayı kabul etti. (Fonun operasyonel detaylarının 2023'ün sonunda BAE'de gerçekleştirilecek COP28'de değerlendirilmesi ve kararlaştırılması amacıyla bir “geçiş komitesi” kurulması kabul edildi. Geçiş komitesinin ilk toplantısının 2023'ün ilk çeyreğinde yapılması bekleniyor.) Taraflar iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı özellikle kırılgan ve gelişmekte olan ülkelere teknik yardımı kanalizetmek için Santiago Kayıp ve Hasar Ağı'nı faaliyete geçirecek kurumsal düzenlemeler üzerinde anlaştı. **Belirsizlikler: Müzakerelerin göze çarpan başarısına rağmen, fonun nasıl sağlanacağı, yönetileceği ve fondan hangi ülkelerin faydalanacağına ilişkin ayrıntılar netleştirilmedi. Fona kimin ödeme yapması gerektiği, hangi ülkelerin fondan yararlanabileceği ve ne kadar ödeme yapılacağı gibi çoğu önemli kararın alınması gelecek yıla bırakıldı. Öte yandan bu kararın mevcut fonlama çabalarıyla çakışıp çakışmayacağı ve diğer fonların akışını nasıl etkileyeceği de ayrıca belirsizliğini koruyor.
Azaltım	Küresel sıcaklık artışının 1,5°C ile sınırlandırılması taahhüdü yeniden vurgulandı. Küresel sera gazı emisyonlarında 2019 seviyesine göre 2030 yılına kadar %43'lük hızlı ve sürekli azaltım gerekliliği belirtildi. Ulusal Katkı Beyanlarına (NDCs) ilişkin en son sentez raporu dikkate alınarak, 2030 toplam küresel sera gazı emisyon seviyesinin 2019 yılı seviyesinin %0,3 altında olacağını tahmin edildiği ve bu durumun küresel sıcaklık artışını 2 veya 1,5°C'de tutmak için en düşük maliyetli senaryolarla uyumlu olmadığı belirtildi. Metan dahil olmak üzere CO2 dışı sera gazı emisyonlarının 2030 yılına kadar azaltılması için daha çok eylemde bulunulması gerektiğinin altı çizildi.
Fosil Yakıtlar	COP 27 sonuç metni, hem daha iddialı iklim hedefleri belirlemede hem de kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtların kullanımını azaltarak iklime zarar veren emisyonları dizginlemede başarısız olduğu için ağır şekilde eleştirildi. Fosil yakıtı aşamalı olarak sonlandırmak amacıyla COP 26'da kurulan birlikler, bu yıl Ukrayna savaşının neden olduğu enerji krizinin ortasında yeni üyeler bulmakta zorlandı. Sharm El-Sheikh Uygulama Planı kararında “karbon tutma teknolojilerine sahip olmayan kömür enerjisinin aşamalı olarak azaltılması ve verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarının aşamalı olarak sonlandırılması” ifadesi yer aldı. (İklim aktivistleri ve çeşitli sivil toplum örgütleri tarafından COP27'nin

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

	<i>iklim krizinin temel nedeni olarak kabul edilen fosil yakıt gündemini yeteri kadar ele almadığı değerlendirildi.)</i> Fosilden çıkış gündeminin geri plana atılmasının ardında güncel jeopolitik ve ekonomik gelişmeler önemli pay sahibi. Enerji krizi ile birlikte AB üye ülkelerinin gündeminde Rusya menşeli doğal gaz kullanımını azaltmak var. Tarihsel emisyonlarda en yüksek pay sahibi iki ülke, Çin ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasındaki siyasi gerilim de iklim taahhütlerinin somutlaşmasında engel teşkil ediyor. Bu durum, emisyon taahhütlerini güçlendirmektense iklim adaleti odağında bir fon mekanizması kurulmasının daha makul/yapılabilir bir hedef olarak görülmesine yol açıyor. Gelişmekte olan ülkelerin öncelikli problemlerini işaret etmesinden dolayı da, bu ülkeler özelinde, emisyon tartışmalarına ket vurulmasına neden oluyor. Acil ve hızlı emisyon azaltım taahhütleri geri planda kalıyor. Bir diğer taraftan, AB'nin emisyonlarını 2030'a kadar %55 indirme hedefini %57'ye yükseltmesi gibi iklim hedeflerini iyileştirmeye yönelik çabaların da kısa vadede tartışmasız etkili olan enerji arz güvenliği kaygılarının, orta uzun vadede enerji dönüşümünü güçlendirdiğinin de altını ayrıca çizmek gerek •Fosilden yakıt kullanımından çıkış, karşılık bulmuyor: Konferansın ikinci haftasında Hindistan'ın sadece kömür değil, tüm fosil yakıtların kullanımının azaltılmasına yönelik talebi, AB dâhil olmak üzere 80 ülkenin de desteğini alarak, tartışma gündeminde ciddi ses getirdi. Fakat bu talep, COP 27 sonuç metninde bir karşılık bulmadı. Suudi Arabistan, İran ve Rusya başta olmak üzere petrol ticareti yapan ülkelerin müdahaleleri ve COP 26 ile kıyaslandığında, fosil yakıt lobicilerinin sayısında %25 artış olması bu durumun ardındaki öncelikli faktörler olarak değerlendiriliyor. •1,5 derece hedefinin gerisinde: COP 27'nin çıktıları, Paris Anlaşması'nın yüzyıl sonunda sıcaklık artışını 1,5 derece ile sınırlama hedefinin oldukça gerisinde kalıyor. Konferansın başından bu yana gündeme getirilen harekete geçme konusunda geç kalındığı ve çok daha agresif önlemler alınması gerektiği vurgusuna cevap vermiyor. COP 27'nin taahhütlerin tamamının tutulması ve hayata geçirilmesi durumunda dâhi küresel ısınma ancak 1,8 derece ile sınırlandırılıyor. •"Düşük karbonlu enerji" Ayrıca COP 27 sonuç metninde "fosil yakıt kullanımından çıkış" ifadesi yerine "azaltım" vurgusunun sürdürülmesi ve "düşük karbonlu enerji" kapsamında doğal gaz kullanımına açık kapı bırakılması da öne çıkan bir diğer önemli tartışma alanı
Adaptasyon	Gelişmekte olan ülkeler, iklim krizinin yıkıcı etkilerine karşı daha dirençli hâle gelebilmek için –taşkın savunmaları inşa etmek, sulak alanları korumak ve ormanları yeniden büyütmek gibi önlemler– fon bulmakta zorlanıyor. Gelişmekte olan ülkelerin iklim değişikliğini ele alma eylemlerini desteklemede En Az Gelişmiş Ülkeler Fonu ve Özel İklim Değişikliği Fonu'nun rolüne değinilerek gelişmiş ülkelerin bu iki fona daha fazla katkıda bulunmasının önemi vurgulandı. Gelecek yıl düzenlenecek COP28'de değerlendirilmek üzere uyum finansmanının iki katına çıkarılmasına ilişkin bir rapor çalışmasının BM İklim Değişikliği Finans Daimi Komitesi tarafından hazırlanması talep edildi. •20 milyar dolar: Gelişmiş ülkelerin 2020'den itibaren geliştirmekte olan ülkelere 100 milyar dolar sağlama sözü hâlâ yerine getirilemedi. Sağlanan yaklaşık 90 milyar doların yalnızca yaklaşık 20 milyar doları adaptasyona ayrılıyor. •Daha fazla fon: Glasgow'da uyum için ayrılan fonun ikiye katlanması kabul edilmişti. bu taahhüt, COP27'de tartışmalara rağmen korundu.
Finansman	COP27'de, iklim finansmanı bulmakta zorlanan uluslararası finansal mimarının elden geçirilmesi çağrısında bulunuldu. İklim müzakerelerinin pek çok takipçisi, Dünya Bankası Grubu gibi çok taraflı kalkınma bankalarının ve diğer uluslararası finans kuruluşlarının reformunu, vaat edilen miktarlarla sağlanan miktarlar arasındaki farkı kapatmak adına çok önemli bir noktada görüyor. Sharm El-Sheikh Uygulama Planı kararında düşük karbonlu bir ekonomiye geçiş için küresel dönüşümün yılda en az 4-6 trilyon ABD doları yatırım gerektirmesinin beklendiği vurgulandı. Bu tür fonların sağlanması için finansal sistemin yapı ve süreçlerinin hızlı ve kapsamlı dönüşümünün yanı sıra hükümetlerin, merkez bankalarının, ticari bankaların, kurumsal yatırımcıların ve diğer finansal aktörlerin katılımının gerekli olduğu belirtildi.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

	Gelişmiş ülkelerin 2020 yılına kadar yılda 100 milyar ABD dolarını ortaklaşa seferber etme hedefine henüz ulaşılmadığına dair endişeler dile getirilerek bu taahhüdün ivedi yerine getirilmesi çağrısında bulunuldu.
Erken uyarı	BM Genel Sekreteri Antonio Guterres tarafından iklim değişikliği kaynaklı felaketlere karşı önümüzdeki beş yıl (2023-2027) için açıklanan Herkes İçin Erken Uyarı İnisiyatifi'nin uygulanmasında kalkınma ortakları, uluslararası finans kuruluşları ve mali mekanizmanın işletme birimleri tarafından destek verilmesi gerektiği belirtildi. (Planın 3,1 milyar USD başlangıç yatırımıyla oluşturulacağı ve etkili şekilde uygulanması ve takibi için Dünya Meteoroloji Örgütü ve BM tarafından bir danışma kurulu kurularak yıllık olarak raporlama yapılacağı belirtildi.)
Ulusal Katkı Beyanları (NDC)	Ülkelerce açıklanan veya güncellenen Ulusal Katkı Beyanları sera gazı azaltımında ulaşılan seviyenin Paris Anlaşması'nın hedeflerinin oldukça gerisinde olduğunu gösterdi. Bu durum özellikle iklim değişikliğinden ciddi ölçüde etkilenen ada devletlerinde ve sivil toplum örgütlerinde hayal kırıklığı yarattı. UNFCCC Genel Sekreteri Simon Stiell Paris Anlaşması ve Glasgow'da belirlenen kurallar ve yol haritalarının uygulamaya geçirilmesi konusunun öneminin altını çizerek 194 ülkenin sadece 29'unun iyileştirilmiş iklim planlarını sunduğunu ifade etti. Geri kalan 165 ülkenin de bu konuda acil adım atması gerektiğini vurguladı

COP27 ve COP26 Karşılaştırması:

- COP26'da gündeme getirilemeyen **kayıp ve zarar konusunun** resmi olarak COP27 gündeminde yer aldı ve fon kurulması kayda geçti.
- COP26 Glasgow Paketi'nde yer alan **"Taraflar düşük emisyonlu enerjiye geçiş sistemleri için teknolojilerin ve politikaların geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını hızlandırmalı, (temiz enerji üretiminin yayılımını ve enerji verimliliği önlemlerini hızla büyütme; etkisi azaltılmamış (CCS olmayan) kömür santrallerinin kademeli azaltılması ve verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarının kademeli kaldırılması; ulusal koşullara uygun olarak en yoksul ve en kırılgan ülkeleri hedefleyen desteğin ve adil geçişin sağlanması dâhil olmak üzere)"** ifadesi aynen COP27 Uygulama Planı kararları arasına taşınmış, bir diğer ifade ile kömürden çıkış konusunda daha ileri bir adım kararlara geçirilememiştir.
- COP26'da vurgulanan **küresel sıcaklıkların 1,5°C ile sınırlandırılmasının önemi** COP27 kapsamında yayımlanan metinde benzer şekilde yer almıştır.

COP 27 Türkiye, Ulusal Katkı Beyanı Türkiye

Konferansa katılan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, burada Türkiye'nin iklim eylem planını Ulusal Katkı Beyanı'nı uluslararası kamuoyu ile paylaştı.

Türkiye, bir yıldan uzun süredir yoğun bir şekilde iklim değişikliğe ile mücadele konusunda çalışmalar yürütüyor.

Yapılanlar;

- İskoçya'nın Glasgow kentinde geçen yıl gerçekleştirilen COP26 öncesinde yürütülen yoğun müzakereler sonucu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, **BM 76. Genel Kurulu'nda Türkiye'nin Paris Anlaşması'na taraf olacağını, hemen akabinde de ülkenin 2053 net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma hedeflerini**

Kozyatağı Mah. İbrahim Ağa Sok. No: 8-10, Som Plaza, Kat:7 Kadıköy - 34742 – İSTANBUL / TURKEY
Tel: + 90 216 416 76 44 - 416 94 39 • Fax: + 90 216 416 92 18 • E-mail: tksd@tksd.org.tr

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

açıklamıştı. Türkiye'nin yeni yol haritasını belirlemede itici güç olan bu hedefler doğrultusunda sürdürülebilir kalkınmayı, yeşil ekonomiyi ve yeşil teknolojileri destekleyen stratejik bir planlama sürecine girildi.

- İklim değişikliğiyle mücadelede en önemli adımlardan biri **Paris İklim Anlaşması** oldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın BM Genel Kurulu'nda Türkiye'nin Paris Anlaşması'na taraf olacağını açıklamasının ardından **anlaşma, 6 Ekim 2021'de TBMM'de onaylandı. 7 Ekim 2021'de Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye'nin Paris Anlaşması'na ilişkin onayı 11 Ekim 2021'de BM Sekreteryası'na bildirildi.**
- Bakanlığın adı değiştirildi Çalışmalar kapsamında 29 Ekim 2021'de "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın adı **"Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı"** olarak değiştirildi.
- Bakanlık bünyesinde **İklim Değişikliği Başkanlığı** kuruldu.
- İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu** da yeniden yapılandırıldı. Bu kapsamda Bakan Kurum başkanlığında, İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulunun ilk toplantısı gerçekleştirildi.
- Türkiye Ulusal Katkı beyanını (NDCC) 15.11.2022'de açıkladı.**
 - Ekonomi genelinde 7 emisyon azaltım sektörünü ve uyum bileşenini içeren belge bir öncekinden daha iddialı hedefler ile ülkemizin yeşil dönüşümünü gerçekleştirecek 2053 net sıfır emisyon hedefimize uygun olarak güncellendi.
 - Bu kapsamda Türkiye olarak **2030 yılı için %21** olarak açıklanmış olan artışı azaltım hedefi **%41** olarak yükseltildi. Böylece ülke olarak **2030 yılı için yaklaşık 500 milyon ton emisyon azaltımı yapılmış olunacak.**
 - Türkiye'nin güncel emisyon düzeyi 523,9 MtCO_{2e}**
 - Bakanlık hesabına göre 2030'da Türkiye'nin önlem almadan ulaşacağı emisyon düzeyi; 1175 MtCO_{2e}**
 - Şu an önlemler olarak öngördüğü emisyon düzeyi; 700 MtCO_{2e} civarı**
 - İklim STK'larının 2030 talebi; 340 MTCO_{2e} (MtCO_{2e}: milyon ton karbondioksit eşdeğeri)**
 - İkinci olarak; en geç **2038 yılında emisyonlarımız tepe noktasına ulaşacak** ve net sıfır emisyon hedefine güçlü politikalar ile ilerlemeye devam edilecek.
 - Türkiye 2015'te Paris Anlaşması'nın imzalanması aşamasında sunduğu niyet edilmiş ulusal katkı beyanını 2021 yılında Anlaşma'nın onaylanması çerçevesinde Ulusal Katkı Beyanı olarak vermiş ve 2030'a kadar referans (BAU) senaryoda 1.175 MtCO_{2e}'na (milyon ton karbondioksit eşdeğeri) ulaşması öngörülen emisyonlarını 929 MtCO_{2e} seviyesine indireceğini taahhüt etmişti.**

TKSD Üyesi DYO COP'27'ye Konuşmacı Olarak Katıldı

DYO, iklim kriziyle mücadele kapsamında tüm dünya ülkelerini ve kurumları çözümün bir parçası olmaya davet eden COP'27'de, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı özel davetlisi olarak "Türk Sanayisinde Temiz Üretim Çalışmaları" başlıklı etkinliğe konuşmacı olarak katıldı.

DYO, iklim kriziyle mücadele kapsamında tüm dünya ülkelerini çözümün bir parçası olmaya davet eden, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) ve Paris İklim Anlaşması'nın yerine getirilmesi için ülkeleri ve kurumları harekete geçirmeyi amaçlayan 27'nci Taraflar Konferansı'na (Conference of the Parties) konuşmacı olarak katıldı.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

Bilim Odaklı Yaklaşımıyla Sektörün Öncüsü

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından konuşmacı olarak davet edilen 3 firmadan biri olan DYO Boya'yı temsilen katılan **DYO Boya Fabrikaları İnşaat Boyaları Teknik Fabrika Direktörü Hasan Şerefhan**, yaklaşık 190 ülkeden 40 binin üzerinde katılımcının, 100'den fazla devlet liderinin ve politika yapıcının katılımının beklendiği COP'27'de **"Türk Sanayisinde Temiz Üretim Çalışmaları"** başlıklı etkinlikte konuşmacı olarak yer aldı.

DYO Boya Fabrikaları İnşaat Boyaları Teknik Fabrika Direktörü Hasan Şerefhan, COP'27'de "Türk Sanayisinde Temiz Üretim Çalışmaları" başlıklı etkinlikte;

- DYO'nun sürdürülebilirlik anlayışı, öncelikleri,
- Sürdürülebilir inovasyon yaklaşımı,
- Sürdürülebilir ürün ve ambalaj çalışmaları,
- Sera gazı azaltım projeleri,
- Su ve enerji yönetimi çalışmaları ve
- DYO Boya Fabrikaları'nda uygulanan temiz üretim teknikleri **Hakkında bilgi verdi.**

COP 27 Satır Araları

BM Genel Sekreteri: "İklim Cehennemine Doğru Yol Alıyoruz"

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, Mısır'daki COP27 zirvesinin başlangıcında toplanan ülkelere sert bir seçimle karşı karşıya olduklarını söyledi: Emisyonları azaltmak için şimdi birlikte çalışın veya gelecek nesilleri iklim felaketine mahkum edin. Guterres, fosil yakıtlardan geçişi hızlandırmak ve daha fakir ülkelerin emisyonları azaltabilmelerini ve hâlihazırda meydana gelen ısınmanın kaçınılmaz etkileriyle başa çıkabilmelerini sağlamak için gereken finansmanın sağlanmasını hızlandırmak için bir anlaşma çağrısında bulundu.

BM Genel Sekreteri, **"Ayağımız gaz pedalında iklim cehennemine giden bir otoyoldayız"** dedi.

Barbados Başbakanı: "Fosil Yakıt Şirketleri Kazançlarının Bir Kısımını Kayıp ve Zarar Fonuna Aktarsın"

Barbados Başbakanı Mia Mottley, liderlere, **"Neden bir adım bile ileri gidemediğimizi anlamalıyız"** diyerek seslendi. Uygarlığın köleliği kaldırdığını, bir salgın için aşı bulduğunu, aya insan gönderdiğini belirten Başbakan **"Ancak tanımlanabilir bir fark yaratmak için gereken basit siyasi irade hâlâ üretilemeyecek gibi görünüyor"** dedi. Mottley, kayıp ve zarar için para aktarılmasının oldukça kritik olduğunu söylerken, **"Artık konuşma yerine eyleme geçme zamanı"** dedi ve ekledi: **"Petrol ve gaz şirketleri son üç ayda nasıl 200 milyar dolar kazanırken nasıl bu fona katkıda bulunmayı beklemez?"** Mottley **bu şirketlerin kazançlarının %10'unu kayıp ve zarar fonuna yatırması gerektiğini söyledi.**

Tuvalu Fosil Yakıtlardan Çıkış Anlaşması için Çağrı Yaptı

Deniz seviyesinin yükselmesine karşı son derece savunmasız olan Pasifik adaları ülkesi Tuvalu, COP27'de kömür, petrol ve gaz kullanımını aşamalı olarak kaldıracak uluslararası bir fosil yakıt yayılmasının önlenmesi anlaşması talep etti. Tuvalu Başbakanı Kausea Natano, **"Isınan denizler topraklarımızı adım adım yutmaya başlıyor. Ancak dünyanın petrol, gaz ve kömür bağımlılığı hayallerimizi bu dalgaların altına sokmamalı. Bu nedenle, dünya çapında yüzlerce Nobel barış ödülü sahibi ve binlerce bilim insanı ile birleşiyor ve dünya liderlerini fosil yakıtlardan adil bir geçişi yönetmek için fosil yakıtların yayılmasını önleme anlaşmasına katılmaya çağırıyoruz"** dedi.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

BM Yeşil Badana Konusunda Kırmızı Çizgiler Koydu

Devlet-Dışı Kuruluşların Net Sıfır Emisyon Taahhütlerine ilişkin Üst Düzey Uzman Grubu, Mısır'da düzenlenen BM iklim görüşmeleri COP27'de BM Genel Sekreteri'ne raporunu sundu. **Rapor, ısınmanın 1,5 derece ile sınırlandırılması doğrultusunda seragazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik küresel çabaları baltalamakla tehdit eden yeşil badana ve zayıf net sıfır taahhütlerini eleştiriyor.**

Gaz ve Petrol Kaynaklı Emisyonlar Üreticilerinin İddia Ettiğinden 3 Kat Daha Fazla

Karbondioksit ve diğer gazların gerçek seviyelerini kaynağında ölçen bir proje olan **Climate Trace**, dünyadaki en büyük 50 sera gazı kaynağının yarısının petrol ve gaz sahaları ve üretim tesisleri olduğunu gösteren yeni bir rapor yayımladı. Yeni veriler, dünyanın dört bir yanındaki petrol ve gaz tesislerinden kaynaklanan seragazı emisyonlarının, üreticilerinin iddia ettiğinden yaklaşık üç kat daha yüksek olduğunu gösteriyor.

Gelişmekte Olan Ülkelerin 2030'a Kadar Yılda 2 Trilyon Dolara İhtiyaçları Var

Ünlü iklim ekonomisti **Nicholas Stern**'in hazırladığı yeni verilere göre, gelişmekte olan ülkelerin sera gazı emisyonlarını azaltmalarına ve iklim bozulmasının etkileriyle başa çıkmalarına yardımcı olmak için 2030 yılına kadar her yıl yaklaşık 2 trilyon dolara (1,75 trilyon sterlin) ihtiyaç duyulacak. Çin hariç dünyanın tüm gelişmekte olan ekonomilerinin ihtiyaçlarını karşılayacak rakamlar, yoksul ülkelere yardım etmek için elzem. **Raporda, gerekli finansmanın yaklaşık yarısının yerel kaynaklardan bekleneceği ifade edilirken, Dünya Bankası ve diğer çok taraflı kalkınma bankalarının da bu noktada kilit bir rol oynayacağı aktarıldı.**

Türkiye'nin En Büyük 10 Kentinde Hava Kirliliği Değerleri DSÖ Kılavuzunun Çok Üstünde

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) Sekreteryası COP27'de "**Sağlık ve İklim Değişikliği Türkiye Ülke Profili**" adlı raporunu tanıttı. DSÖ'nün COP27'de yayımlanan yeni raporunda, hava kirliliği verilerinin mevcut olduğu **Türkiye'deki en kalabalık 10 şehrin hepsinde, DSÖ kılavuz değeri olan 5 µg/m3'ün üzerinde yıllık ortalama PM2.5 seviyeleri olduğu ortaya konuldu.**

Dünyanın Gaz Hamlesi İklim Hedeflerini Tehlikeye Atıyor

Climate Action Tracker, COP27 esnasında açıkladığı yeni çalışmada, Rus gazını ikame etmek adına dünyanın farklı yerlerinden doğalgaz tedarik etmeye çalışan ülkeler nedeniyle iklim hedeflerinin kaçırılabilceğini, yıllarca sürecektir emisyon riskine girildiğini duyurdu. **NewClimate Institute ile birlikte Climate Action Tracker'ı (CAT) oluşturan araştırma enstitüsü Climate Analytics CEO'su Bill Hare, "Dünya genelinde – Avrupa, Afrika, Kuzey Amerika, Asya ve Avustralya'da – sıvılaştırılmış gaz (LNG) üretimi ve ithalat kapasitesi için büyük bir baskıya tanık oluyoruz. Bu da küresel emisyonların tehlikeli seviyeleri aşmasına neden olabilir" dedi. CAT, planlanan projelerin 1.5 derece hedefi için dünyanın kalan karbon bütçesinin %10'unu tüketebileceğini söyledi**

Petrol ve Gaz Firmaları Fosil Yakıtlarda "Korkutucu" Boyutlarda Büyüme Planlıyor

Alman STK Urgewald ve 50 STK ortağı tarafından yapılan analize göre petrol ve gaz şirketleri, 115 milyar ton karbondiosit emisyonuna neden olacak korkutucu bir "genişleme" planlıyor. Bu rakam ABD'nin 24 yıllık emisyonuna eşdeğer. Raporda, neredeyse tüm petrol ve gaz şirketlerinin fosil yakıtlardan daha fazla yararlanmayı planladığı ve 2020'den bu yana keşiflere 160 milyar dolar akıtıldığı tespit edildi. Bu yatırımlar iklim krizinin sınırlandırılmasının önünde büyük bir engel.

Fosil Yakıt Lobisi COP27'de İlerlemeyi Yavaşlatmaya Çalışıyor

Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentinde düzenlenen BM etkinliğine katılmak üzere petrol ve gaz endüstrilerinden kayıtlı 636 lobici var.

15.12.2022

COP 27 ve Türkiye

Glasgow'da bu rakam 503 idi. Bu yıl lobicilerden daha büyük bir delegasyonu olan tek ülke, gelecek yıl COP28'e ev sahipliği yapacak Birleşik Arap Emirlikleri (UAE). UAE'nin bu yıl 1.070 kayıtlı delegesi bulunuyor. Corporate Accountability, Global Witness ve Corporate Europe Observatory kuruluşları tarafından derlenen lobiciler hakkındaki veriler, iklim görüşmelerinde petrol ve gaz çıkarlarının artan etkisini gösteriyor. Fosil yakıtlardan uzaklaşmayı teşvik etmeyi uman birçok çevre grubu, lobicilerin kendi endüstrilerine dair sınırlamayı tartışmaktansa müzakerelerde ilerlemeyi yavaşlatma amaçları olduğunu söylüyorlar.

Yeni Rapor: Glasgow Paktı Bozuldu, G7 Dünyayı 3 Derecelik Isınma Yoluna Soktu

COP27'de İklim Kırılabilirliği Forumu (CVF), G7 ve G20'nin büyük ekonomilerinin NDC'lerinin 1.5 derece hedefine uyumu konusunda "kırmızı ışığa" takılıp kaldığını göstermek için trafik ışığı yaklaşımını kullanan yeni ve önemli bir rapor yayımladı. Buna karşılık, Afrika Grubu, en az gelişmiş ülkeler (LCD) ve CVF'nin kendisi de dâhil olmak üzere savunmasız ülke gruplarının tümünün NDC'leri hâlihazırda Paris Anlaşması ve 1,5 derece hedefi ile tamamen uyumlu ve bu nedenle raporda yeşil ışığa sahip.

Fosil Yakıt Kaynaklı Emisyonlar 2022'de Rekor Seviye Çıkacak

Küresel Karbon Projesi bilim ekibine göre, 2022 yılında küresel karbon emisyonları rekor seviyelerde seyrediyor ve ısınmanın 1,5 derece ile sınırlandırılması için acilen ihtiyaç duyulan düşüşe dair bir işaret yok. **Mevcut emisyon seviyelerinin devam etmesi halinde, 1,5 derecelik küresel ısınma eşiği %50 olasılıkla aşılabacak.** Küresel Karbon Bütçesi raporu 2022 yılında toplam küresel CO2 emisyonlarının 40,6 milyar ton (GtCO2) olacağını öngörüyor. **Bu artış, 2021 yılına kıyasla %1 oranında artarak 36,6 GtCO2 seviyesine ulaşması öngörülen fosil yakıt emisyonlarından kaynaklanıyor. Bu miktar 2019 yılı COVID-19 öncesi seviyelerin biraz üzerinde. Ormansızlaşma gibi arazi kullanım değişikliğinden kaynaklanan emisyonların 2022 yılında 3,9 GtCO2 olacağı tahmin ediliyor.**